

Analogie v trestním řádu

Analogie v trestním řádu je vyloučena u ustanovení, která umožňují zásah do ústavně zaručených základních práv a svobod fyzických osob a v případech, kde trestní řád obsahuje taxativní výčet případů, na které se má konkrétní ustanovení aplikovat. Ustanovení § 30 odst. 2 trestního řádu je zákonodárcem formulováno jako konečný výčet situací, který nelze žádným způsobem rozšiřovat.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 11 Tdo 329/2008-I., ze dne 21.8.2008)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání dovolání obviněných H. D. S. a D. Q. N., proti usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 3 To 543/2007 ze dne 29. 11. 2007, jako soudu odvolacího, J. L., proti rozsudku Krajského soudu v Brně sp. zn. 3 To 402/2005 ze dne 5. 10. 2005, jako soudu odvolacího, P. H., proti usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 3 To 255/2005 ze dne 18. 8. 2005, jako soudu odvolacího, L. J. a R. K., J. S., proti rozsudku Krajského soudu v Brně, sp. zn. 3 To 255/2005 ze dne 18. 8. 2005, jako soudu odvolacího, v trestní věci vedené u Okresního soudu Brno-venkov pod sp. zn. 1 T 349/2003 a rozhodl tak, že podle § 265k odst. 1 tr. řádu se zrušuje usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 3 To 543/2007 ze dne 29. 11. 2007 ve vztahu k obviněným H. D. S., D. Q. N. a usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 3 To 255/2005 ze dne 18. 8. 2005 ve vztahu k obv. P. H. Podle § 265k odst. 2 věta druhá tr. řádu se zrušují také další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu se Krajskému soudu v Brně přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. Podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. řádu se odmítá dovolání obviněného J. L. a podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu se dovolání obviněných J. S., L. J. a R. K. odmítají.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu Brno-venkov ze dne 4. 3. 2004, sp. zn. 1 T 349/2003 byli obvinění R. K., L. J., P. H., J. S. a J. L. uznáni, že jsou vinní v bodě I. výroku o vině trestným činem nedovoleného překročení státní hranice podle § 171a odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zák. a v bodě II. trestným činem účasti na zločinném spolčení podle § 163a odst. 1 tr. zák.

Obvinění H. D. S., D. Q. N. - trestným činem nedovoleného překročení státní hranice podle § 171a odst. 1, 2 písm. b, c) tr. zák., spáchaným ve prospěch zločinného spolčení podle § 43 tr. zák.

Pro úplnost je třeba dodat, že na trestné činnosti se podílelo celkem 17 obviněných a šlo o celkem 25 případů nelegálního převádění cizinců z nebo do České republiky.

Za tento čin byl Okresním soudem Brno-venkov odsouzen H. D. S. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3 (tři) let, k peněžitému trestu ve výměře 100.000,- Kč, pro případ, že nebude peněžitý trest vykonán ve stanovené lhůtě stanovil soud náhradní trestní odnětí svobody v trvání 10 (deseti) měsíců a k trestu propadnutí věci; D. Q. N. k trestu odnětí svobody v trvání 2 a 1/2 (dva a půl) roku, k peněžitému trestu ve výměře 30.000,- Kč, pro případ, že nebude peněžitý trest vykonán ve stanovené lhůtě, stanovil soud náhradní trestní odnětí svobody v trvání 5 (pět) měsíců a k trestu propadnutí věci; J. L. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 5 a 1/2 (pět a půl) roku, k peněžitému trestu ve výměře 200.000,- Kč, pro případ, že nebude peněžitý trest vykonán ve stanovené lhůtě, stanovil soud náhradní trestní odnětí svobody v trvání 1 (jednoho) roku a k trestu propadnutí věci; R. K. byl

odsouzen k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 6 (šesti) let, k peněžitému trestu ve výměře 300.000,- Kč, pro případ, že nebude peněžitý trest vykonán ve stanovené lhůtě, stanovil soud náhradní trestní odnětí svobody v trvání 1 (jednoho) roku a k trestu propadnutí věci; L. J. [též za trestný čin zpronevěry podle § 248 odst. 1, odst. 3 písm. c) tr. zák., kterým byl uznán vinným rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2003, sp. zn. 7 T 64/2002] k souhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 6 a ½ (šest a půl) roku, k peněžitému trestu ve výměře 300.000,- Kč, pro případ, že nebude peněžitý trest vykonán ve stanovené lhůtě, stanovil soud náhradní trestní odnětí svobody v trvání 1 (jednoho) roku a k trestu propadnutí věci; P. H. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 6 (šesti) let, k peněžitému trestu ve výměře 300.000,- Kč, pro případ, že nebude peněžitý trest vykonán ve stanovené lhůtě, stanovil soud náhradní trestní odnětí svobody v trvání 1 (jednoho) roku a k trestu propadnutí věci; J. S. k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 7 (sedmi) let, trest vyhoštění na dobu neurčitou a k trestu propadnutí věci.

Proti rozsudku Okresního soudu Brno-venkov ze dne 4. 3. 2004, sp. zn. 1 T 349/2003 podali H. D. S. a D. Q. N. odvolání, o kterém rozhodl Krajský soud v Brně, sp. zn. 3 To 401/2005 ze dne 18. 8. 2005, a to tak, že napadený rozsudek k odvolání výše jmenovaných se zrušuje v celém rozsahu a věc se v rozsahu zrušení vrací soudu I. stupně. Následně rozhodl Okresní soud Brno-venkov rozsudkem sp. zn. 1 T 349/2003 ze dne 7. 9. 2007 tak, že oba obvinění jsou vinni trestným činem nedovoleného překročení státní hranice podle § 171a odst. 1,2 písm. b), c) tr. zák. spáchaným ve prospěch zločinného spolčení podle § 43 tr. zák. Obviněný D. Q. N. podle tohoto rozsudku se na nelegálním převodu cizinců podílel ve dvou případech a obviněný H. D. S. v šesti případech. H. D. S. byl uložen trest odnětí svobody v trvání 3 let, peněžitý trest ve výměře 100.000,- Kč a trest propadnutí věci a D. Q. N. trest odnětí svobody v trvání 2 a ½ roku, peněžitému trestu ve výměře 30.000,- Kč a trestu propadnutí věci. Následná odvolání obou obviněných byla Krajským soudem v Brně podle § 253 odst. 3 tr. řádu odmítnuta usnesením sp. zn. 3 To 543/2007 ze dne 29. 11. 2007.

Proti rozsudku Okresního soudu Brno-venkov ze dne 4. 3. 2004, sp. zn. 1 T 349/2003 podal J. L. v zákonné lhůtě odvolání. O odvolání bylo rozhodnuto rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 5. října 2005, sp. zn. 3 To 402/2005, který napadený rozsudek tohoto obviněného zrušil ve výroku o trestu odnětí svobody a ve výroku o uloženém peněžitém trestu a nově uložil obviněnému úhrnný trest odnětí svobody v trvání 40 (čtyřiceti) měsíců, se zařazením do věznice s ostrahou, zároveň peněžitý trest ve výměře 100.000,- Kč, včetně náhradního trestu pro případ, že peněžitý trest ve stanovené lhůtě nebude vykonán, spočívajícího v odnětí svobody v trvání 6 (šesti) měsíců.

Proti rozsudku Okresního soudu Brno-venkov ze dne 4. 3. 2004, sp. zn. 1 T 349/2003 podali J. S., P. H., L. J., R. K. v zákonné lhůtě odvolání. O odvoláních bylo rozhodnuto rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 18. srpna 2005, sp. zn. 3 To 255/2005 tak, že ve věci odsouzeného R. K. Krajský soud zrušil rozsudek ve výroku o trestu odnětí svobody a ve výroku o uloženém peněžitém trestu, ve věci odsouzeného L. J. Krajský soud zrušil rozsudek ve výroku o trestu odnětí svobody a ve výroku o uloženém peněžitém trestu, ve věci odsouzeného J. S. Krajský soud zrušil rozsudek ve výroku o trestu odnětí svobody a nově rozhodl, že R. K. se ukládá úhrnný trest odnětí svobody v trvání 4,5 (čtyři a půl) roku, zařazuje se do věznice s ostrahou, ukládá se mu peněžitý trest ve výměře 200.000,- Kč a pokud nebude peněžitý trest ve stanovené lhůtě vykonán, stanoví náhradní trest odnětí svobody v trvání 1 (jednoho) roku, L. J. uložil souhrnný trest odnětí svobody v trvání 5,5 (pět a půl) roku, za současného zrušení výroku o trestu z rozsudku Městského soudu Brno sp. zn. 7 T 64/2002, zařazuje se do věznice s ostrahou, ukládá se mu peněžitý trest ve výměře 200.000,- Kč a pokud nebude peněžitý trest ve stanovené lhůtě vykonán, stanoví náhradní trest odnětí svobody v trvání 1 (jednoho) roku, J. S. se nově ukládá úhrnný trest odnětí svobody v trvání 4,5 (čtyři a půl) roku a zařazuje se do věznice s ostrahou. Odvolání P. H. bylo usnesením sp.zn. 3 To 255/2005 ze dne 18. srpna 2005 podle § 253 odst. 3 tr. řádu odmítnuto.

Obvinění H. D. S. a D. Q. N. podali prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě proti usnesení Krajského

soudu v Brně ze dne 29. 11. 2007, sp. zn. 3 To 543/2007 dovolání, kterým napadají rozhodnutí v celém rozsahu.

V dovolání oba obvinění odkázali na dovolací důvod § 265b odst. 1 písm. l) tr. řádu a v této souvislosti uvádí, že procesní podmínky stanovené zákonem pro vydání usnesení pro odmítnutí odvolání podle § 253 odst. 3 tr. řádu nebyly splněny. Oba odsouzení podali odvolání v zákonné lhůtě. H. D. S. ihned po vyhlášení odsuzujícího rozsudku soudem I. stupně. Rozsudek nalézacího soudu byl neprodleně po vyhlášení doručen jejich obhájci i oběma obviněným. Následně byla obhájci obviněných doručena výzva, aby ve smyslu § 251 odst. 1 tr. řádu ve lhůtě 5-ti dnů odstranil vady odvolání, jinak odvolací soud odvolání odmítne dle § 253 odst. 3 tr. řádu. Tato výzva byla obhájci doručena dne 16. 11. 2007, přičemž v odůvodnění usnesení Krajského soudu v Brně je konstatováno, že odůvodnění odvolání bylo k Okresnímu soudu Brno-venkov podáno osobně až dne 22. 11. 2007, když ve výzvě stanovená lhůta 5 dnů skončila dnem 21. 11. 2007. Z toho dovedil odvolací soud, že obhájce na výzvu reagoval po uplynutí stanovené lhůty. K tomu oba obvinění uvádí, že předmětné odůvodnění bylo podáno řádně v 5-ti denní lhůtě, neboť bylo v souladu s ust. § 60 odst. 4 písm. a) tr. řádu podáno k poštovní přepravě dne 21. 11. 2007, tedy v poslední den stanovené lhůty. Obhájce obviněných jako důkaz předkládá kopii knihy odeslané poštou, ze které vyplývá, že dne 21. 11. 2007 bylo Okresnímu soudu Brno-venkov zasláno odůvodnění odvolání, včetně ověřené kopie oznámení o výsledku reklamačního řízení ze dne 11. 1. 2008. Z předložených dokumentů dále vyplývá, že zásilka vedená pod podacím číslem 40975 byla vydána příjemci dne 22. 11. 2007.

Obviněný J. L. podal prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 10. 2005 sp. zn. 3 To 402/2005 dovolání, a to do výroku o vině a do všech výroků o trestu. V dovolání obviněný odkázal na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, v rámci kterého uvedl, že se necítí být vinen, deklaruje své přesvědčení o neexistenci přímého důkazu svědeckou výpovědí a dále tvrdí, že byl odsouzen pouze na základě vyhodnocení přepisu telefonických odposlechů, které soudy nižších stupňů vyhodnotily v jeho neprospěch. Poté konstatuje, že všechny jeho podnikatelské aktivity byly legální, o nelegálních činnostech lidí, se kterými se při podnikání seznámil, nic neví, čímž zároveň vylučuje své zapojení do zločinného společení.

Obviněný J. S. podal prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005, sp. zn. 3 To 255/2005, dovolání, a to do výroku o vině a do všech výroků o trestu. V dovolání obviněný odkázal na dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. b) a k) tr. řádu.

Ve věci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. b) tr. řádu obviněný uvádí, že rozsudek soudu I. stupně byl vydán v hlavním líčení předsedou senátu JUDr. A. K., který však byl vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení ve smyslu § 30 odst. 2 tr. řádu, neboť v přípravném řízení vydával příkazy k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu podle § 88 tr. řádu, což je úkon svou povahou obdobný jako úkony vyjmenované v ust. § 30 odst. 2, věta druhá tr. řádu. Obviněný má za to, že soudce v tomto případě nemůže v rámci rozhodování v hlavním líčení při hodnocení důkazů nestranně posoudit zákonnost příkazů k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu, které sám v přípravném řízení vydal. I když příkaz k odposlechu záznamu telekomunikačního provozu není v § 30 odst. 2 výslovně uveden, dovolatel má za to, že je třeba postupovat na základě analogie. V opačném případě by platné znění tr. řádu bylo v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Dále obviněný s odkazem na dovolací důvod podle ust. 265b odst. 1 písm. k) tr. řádu namítá, že v rozhodnutí krajského soudu chybí výrok, kterým by bylo rozhodnuto o jeho odvolání proti výroku o vině a výroku o trestu rozsudku soudu I. stupně. Odvolací soud nerozhodl o celém odvolání odsouzeného, výroky v tomto směru v rozhodnutí krajského soudu chybí, přestože v odůvodnění svého rozhodnutí se krajský soud důvody odvolání odsouzeného zabýval. Odsouzený zároveň uvádí,

že v rámci veřejného zasedání o odvolání při vyhlášení rozsudku odvolacím soudem mu bylo tlumočnickem přeloženo, že odvolací soud ruší výrok o trestu, nikoliv výrok o trestu odnětí svobody, jak bylo následně uvedeno v písemném vyhotovení tohoto rozsudku. Na základě tohoto překladu se odsouzený domníval, že rozsudkem odvolacího soudu byl zrušen i trest vyhoštění a trest propadnutí věci. S ohledem na tuto skutečnost odsouzený při jednání Okresního soudu Brno-venkov o vyhošťovací vazbě žádal ověření souladu zvukového záznamu, na kterém je zaznamenán průběh veřejného zasedání s protokolem o veřejném zasedání v písemné podobě spolu s výrokem rozsudku krajského soudu o přehrání příslušného zvukového záznamu. Žádosti odsouzeného však nebylo vyhověno s tím, že daný zvukový záznam je uložen u Krajského soudu v Brně.

Obviněný P. H. podal prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005, sp. zn. 3 To 255/2005, dovolání, a to v celém jeho rozsahu. V dovolání obviněný odkázal na dovolací důvod § 265b odst. 1 písm. l) tr. řádu.

Obviněný napadá usnesení Krajského soudu v Brně, kterým podané odvolání odmítl s poukazem na ust. § 253 odst. 3 tr. řádu s tím, že odvolání bylo obžalovaným podáno ihned po vyhlášení rozsudku, který byl doručen obžalovanému i obhájci dne 10. 5. 2004. Dne 17. 5. 2004 bylo doručeno obhájcem písemně zpracované odvolání obžalovanému, v němž je uvedeno, že bližší odůvodnění odvolání bude provedeno dodatečně. Dne 8. 9. 2004 byla obhájci doručena výzva k odstranění vad odvolání s poučením, že pokud nebudou vady odstraněny ve lhůtě 5-ti dnů od doručení, odvolací soud odvolání odmítne dle § 253 odst. 3 tr. řádu. Odvolací soud uvádí, že předmětné odvolání bylo doručeno osobně dne 15. 9. 2004, když soudem stanovená lhůta skončila dne 13. 9. 2004, z čehož dovozuje, že na výzvu soudu bylo obhájcem reagováno až po uplynutí stanovené lhůty.

Obviněný dále uvádí, že toto odůvodnění odvolání proti rozsudku soudu I. stupně bylo obhájcem podáno na poštu ve stanoveném termínu dne 13. 9. 2004, jak prokazuje podací lístek potvrzený poštovním úřadem B. Na základě odmítnutí odvolání byla uvedená zásilka reklamována, v důsledku čehož bylo zjištěno, že zásilka pod podacím číslem, podaná na poštu dne 13. 9. 2004, byla poštou doručena a předána adresátovi dne 15. 9. 2004. Z toho vyplývá, že v předmětné věci byly ze strany obhajoby splněny veškeré zákonné procesně-formální požadavky, stanovená lhůta zachována, ale Krajský soud v Brně toto odůvodnění nezaevidoval a do soudního spisu nezařadil.

Obviněný L. J. podal prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005, sp. zn. 3 To 255/2005, dovolání, které se opírá o ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu a směřuje do výroku o vině, který odvolací soud ponechal nezměněn.

Obviněný v tomto podání zpochybňuje rozhodnutí nižších soudů v tom, že v jeho jednání lze spatřovat naplnění skutkové podstaty jakéhokoliv trestného činu, když - dle jeho názoru - zejména na základě provedených důkazů nelze dospět k právnímu závěru o tom, že se v projednávaném případě jednalo o „běžence“, když nebyl proveden jediný důkaz, o který by bylo možné se opřít při provádění právního závěru spočívajícího v tom, že došlo k „nedovolenému překročení hranice“. Odvolací soud jeho námitku odmítl pouze s odkazem na telefonní odposlechy.

Nicméně za podstatnější v této věci považuje skutečnost, že ze stran soudu nalézacího i odvolacího došlo k naprosto nesprávnému právnímu vyhodnocení zjištěných skutečností ve vztahu k uznání viny pro trestný čin „účasti na zločinném spolčení“ podle § 163a odst. 1 tr. zák. Dle jeho názoru právní hodnocení provedené odvolacím soudem, na základě kterého mělo jednání K., P., H., S., L. a J. naplňovat znaky zločinného spolčení, postrádá základ v provedeném dokazování. To mělo poskytnout podklady pro právní závěr, že všechny tyto osoby páchaly skutky společně a vždy se znaky nezbytnými pro naplnění právních znaků zločinného spolčení dle § 89 odst. 17 tr. zák. Pro takový právní závěr však provedené důkazy jednoznačný a nepochybný základ nedávají. Dle dovolatele osoby, které jsou označeny za účastníky zločinného spolčení nejen, že nebyly navzájem

organizovány, ale společně ani uvedenou činnost nepáchaly. Obviněný dále tvrdí, že ze znění výroku o vině je zřejmé, že on osobně nebyl nijak organizován, a tedy se ani na zločinném spolčení nepodílel. Jediným spojujícím prvkem, proč byla tato věc vedena společně, byla osoba R. P., který byl účasten ve skutcích s osobami, které obviněný nezná.

Obviněný R. K. podal prostřednictvím obhájce v zákonné lhůtě proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005, sp. zn. 3 To 255/2005, dovolání, kterým napadá výroky o vině. Dovolání se opírá o ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu.

Obviněný K. k části I. popisu skutku a výroku o vině rozsudku soudu I. stupně uvádí, že přestože bylo použito právní kvalifikace dle § 171a odst. 2 písm. b) – tedy že čin byl spáchán za úplatu, pak ani v jediném bodě (I. bod 1. - 6., 9., 10., 14), který se ho týká, není v popisu skutku uvedeno, že by se jednalo o činnost prováděnou za úplatu, a dále že danou činnost vykonával jako zprostředkovatel či člen organizované skupiny. Je proto přesvědčen, že v právním hodnocení skutku by nemělo být použito této právní kvalifikace, a to pro absenci obou znaků této skutkové podstaty. Dále obviněný uvádí, že soud I. stupně v části I. rozsudku dostatečně neposoudil materiální stránku posuzovaného činu ve smyslu § 88 odst. 1 tr. zák. a ani nijak nezmiňuje, proč použil přísnější trestní sazbu.

V bodě II. rozsudek soudu I. stupně popisuje jednání všech obžalovaných jako jednání, jehož se dopustili jako členové zločinného spolčení mezinárodního charakteru. Obviněný má za to, že tento znak skutkové podstaty, stejně jako znak soustavnosti této trestné činnosti, včetně dosahování finančního zisku nebyl dostatečně důkazně prokázán. Dále uvádí, že k jednoznačným rozporům ve výrokové části I. rozsudku nalézacího soudu je tvrzení, že se útoků měl zúčastnit jednou jako zprostředkovatel a jindy jako organizátor, přičemž soud I. stupně zcela jasně rozlišuje mezi tím, kdo byl zprostředkovatel a kdo organizátor. Následně obviněný rozporuje to, že se předmětného jednání zúčastnil jako člen zločinného spolčení mezinárodního charakteru s vnitřní rozvinutou organizační strukturou. To, že mělo jít o vnitřní rozvinutou organizační strukturu neopírá soud o žádné konkrétní důkazy, a v tomto směru se obviněný domnívá, že by měl být každý jednotlivý útok vyhodnocen individuálně. Za zcela nepravdivé pak považuje obviněný tvrzení, že se měl podílet na nelegálním převodu osob tzv. třetích zemí do České republiky a z České republiky do Rakouska a do Itálie, neboť nic takového nebylo důkazně prokázáno. Z výše uvedeného je jasné, že i v části II. výroku rozsudku soudu I. stupně došlo k nesprávnému právnímu posouzení skutku.

Ke všem podaným dovoláním se za podmínek § 265h odst. 2 tr. řádu písemně vyjádřil státní zástupce činný u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupce“).

Ve věci obviněných H. D. S. a D. Q. N. státní zástupce uvádí, že obsahově shodná dovolání obou obviněných jsou formálně opřena o ust. § 265b odst. 1 písm. l) tr. řádu s tím, že oba výše jmenovaní uvádí, že odvolání obou obviněných byla usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 29. 11. 2007, sp. zn. 3 To 543/2007 odmítnuta podle § 253 odst. 3 tr. řádu, neboť obhájci obou jmenovaných byla doručena výzva, aby ve smyslu ust. § 251 odst. 1 tr. řádu ve lhůtě pěti dnů odstranil vady odvolání s poučením, že jinak bude odvolání dle § 253 odst. 3 tr. řádu odmítnuto. Krajský soud v Brně pak uvádí, že odůvodnění odvolání obou obviněných byla Okresnímu soudu Brno-venkov podána osobně až po této lhůtě, konkrétně osobně dne 22. 11. 2007, obhájce však uvádí, že odvolání bylo podáno k poštovní přepravě v poslední den stanovené 5-ti denní lhůty dne 21. 11. 2007.

Státní zástupce považuje dovolání výše uvedených odsouzených za důvodná, neboť odvolatelé předložili kopii poštovního podacího archu advokáta Mgr. M. S., kde je u dvou zásilek uveden jako adresát „OS 1 T 349/2003, 602 00, Příkop 11“ a v poznámce jsou uvedena jména obou obviněných a slova „odůvodnění odvolání“. Tento poštovní arch je opatřen čitelným podacím razítkem pošty s datem 21. 11. 2007, což dokládá, že předmětná písemnost byla podána včas. Státní zástupce poukazuje v této souvislosti na závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2005, sp. zn. IV. ÚS

276/04, které byly Nejvyšším soudem ČR interpretovány v rozhodnutí ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 8 Tdo 1277/2005. Podle těchto závěrů smysl odvolání spočívá v jeho věcném projednání a v přezkoumání napadeného rozhodnutí a správnosti postupu jemu předcházejícímu řízení dle zásad uvedených v ust. § 254 odst. 1, 2, 3 tr. řádu. Proto důvody pro odmítnutí odvolání zjišťuje odvolací soud ke dni svého rozhodnutí. Jestliže odvolatel nedoplnil odvolání ve stanovené lhůtě pěti dnů, vystavuje se tím riziku, že odvolací soud může kdykoliv rozhodnout v neveřejném zasedání o odmítnutí odvolání dle § 253 odst. 3 tr. řádu. Na druhé straně však marné uplynutí lhůty dle § 251 odst. 1 tr. řádu nemá stejné důsledky jako marné uplynutí propadné lhůty k odvolání. Za situace, kdy jsou vady dovolání odstraněny sice až po uplynutí lhůty uvedené v ust. § 251 odst. 1 tr. řádu, avšak tak, že odvolací soud má v době svého rozhodování k dispozici řádně odůvodněné odvolání, nic nebrání odvolacímu soudu odvolání meritorně projednat. Tedy – odvolacímu soudu nic nebránilo o odvoláních věcně rozhodnout, i kdyby byla doplněna až po lhůtě dle § 251 odst. 1 tr. řádu.

Vzhledem k tomu státní zástupce navrhuje, aby Nejvyšší soud ČR dle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil ve vztahu k těmto obviněným usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 29. 11. 2007, sp. zn. 3 To 543/2007 a aby dle § 265l odst. 1 tr. řádu uvedenému soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Ve věci odsouzeného J. L. státní zástupce uvádí, že v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu nelze vytýkat nesprávnost nebo neúplnost skutkových zjištění, popř. nesprávnost hodnocení důkazů soudu a zásah dovolacího soudu do skutkových zjištění by přicházel pouze v případě extrémního rozporu mezi vykonanými důkazy a právním posouzením věci. Dovolatel však nevznáší žádnou námitku, která by se týkala extrémního nesouladu mezi skutkovými zjištěními popsanými v tzv. skutkových větách a zákonnými znaky souzených trestných činů. Dovolatel odmítá veškerá zjištění uvedená v tzv. skutkových větách, když tvrdí, že skutků zde popsaných se vůbec nedopustil. Následně provádí vlastní hodnocení obsahu odposlechnutých hovorů a prosazuje vlastní verzi, podle které se tyto hovory týkaly pouze legálních obchodních aktivit. V této souvislosti pak vytýká porušení zásady in dubio pro reo, která je ovšem zásadou práva procesního, nikoliv zásadou práva hmotného. Dovolací námitky tedy směřují výlučně do oblasti skutkových zjištění a formálně deklarovanému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu obsahově neodpovídají. Lze sice připustit, že popis jednotlivých dílčích útoků pod bodem I. výroku o vině je značně strohý a že též skutková věta pod bodem II. výroku o vině v některých částech operuje s právními pojmy uvedenými v ust. § 89 odst. 17 tr. zák., touto problematikou se však státní zástupce vzhledem k absenci jakýchkoli kvalifikovaných dovolacích námitek a vzhledem k omezenému rozsahu přezkumné povinnosti dovolacího soudu blíže nezabývá.

Vzhledem k výše uvedenému státní zástupce navrhuje, aby Nejvyšší soud ČR podané dovolání J. L. podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. řádu odmítl, neboť je podáno z jiného důvodu, než je uveden v ust. § 265b tr. řádu.

Ve věci obviněných R. K. a L. J. státní zástupce uvádí, že při posuzování důvodnosti námitek v rámci dovolacího důvodu podle § 256b odst. 1 písm. g) tr. řádu je třeba vycházet z toho, že skutková zjištění, která jsou vylíčena pod bodem I. výroku o vině by vskutku při izolovaném posuzování zákonným znakům trestného činu podle § 163a odst. 1 tr. zák. neodpovídala a nevyplývá z nich ani okolnost, že trestný čin byl ve smyslu ust. § 171a odst. 2 písm. b) tr. zák. spáchán za úplatu. Okolnosti vylíčené pod bodem II. výroku o vině však alespoň v základních rysech znakům skutkové podstaty trestného činu podle § 163a odst. 1 tr. zák. odpovídají a vyplývá z nich mj. zjištěný charakter páchané trestné činnosti. Ze skutkových zjištění soudu I. stupně dostatečně vyplývá existence zákonných znaků zločinného spolčení jak je vymezuje ust. § 89 odst. 17 tr. zák. ve znění platném do 30. 6. 2002.

K námitce obviněného R. K., která se týká soustavnosti páchaní úmyslné trestné činnosti dodává, že

soustavnost se v případě zločinného spolčení nevyžaduje při páchání úmyslných trestných činů jednotlivými pachateli, ale postačí, když tento znak je dán ve vztahu ke konkrétnímu zločinnému spolčení. U další námitky obv. K., týkající se existence materiální podmínky ust. § 88 odst. 1 tr. zák. pro aplikaci kvalifikované skutkové podstaty podle § 171a odst. 2 písm. b), c) tr. zák., státní zástupce připouští, že soudy se existencí této materiální podmínky skutečně výslovně nezabývaly, nicméně je třeba vycházet z faktu, že již stanovením určité okolnosti podmiňující použití kvalifikované skutkové podstaty zákon předpokládá, že při jejich naplnění bude stupeň nebezpečnosti činu u běžně vyskytujících se případů pro společnost zpravidla podstatně zvýšen. V předmětné trestní věci nebyly zjištěny žádné skutečnosti, pro které by společenská nebezpečnost činu nedosahovala ani dolní hranice typové společenské nebezpečnosti trestného činu podle § 171a odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zák., a to již s ohledem na rozsah trestné činnosti, když šlo o překročení hranic několika stovkami osob a obv. K. se sám osobně podílel na převedení více než dvou set běženců. Státní zástupce proto uzavírá, že skutek vylíčený v tzv. skutkových větách, vykazuje všechny znaky trestných činů překročení státní hranice podle § 171a odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zák. a účasti na zločinném spolčení podle § 163a odst. 1 tr. zák., v důsledku čehož nelze tuto námitku obviněného akceptovat a považovat za důvodnou.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuje státní zástupce, aby Nejvyšší soud ČR dovolání obviněných R. K. a L. J. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu odmítl, neboť jde o podání zjevně neopodstatněná.

Ve věci obviněného J. S. státní zástupce uvádí, že pokud se týká dovolacího důvodu dle § 265b odst. 1 písm. b) tr. řádu, dovolatel předkládá námitky, se kterými se vypořádal již odvolací soud. Ust. § 30 odst. 2 věta druhá taxativně stanoví, za jakých podmínek je soudce po podání obžaloby vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení. Rozhodnutí podle § 88 tr. řádu v tomto výčtu uvedeno není. Z toho státní zástupce usuzuje, že námitky směřují spíše proti platné právní úpravě než proti napadenému soudnímu rozhodnutí a předcházejícímu řízení a nelze je proto považovat za důvodné.

Co se týče námitek uplatněných v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. řádu, zde státní zástupce uvádí, že odvolací soud vždy rozhoduje o odvolání obviněného jako o celku. Pokud v daném případě odvolací soud shledal odvolání obviněného důvodným ve výroku o trestu odnětí svobody, nebylo již nutné, aby rozhodoval o zamítnutí odvolání dle § 256 tr. řádu ve vztahu k dalším výrokům, které shledal bezvadnými. V napadeném rozhodnutí tudíž žádný výrok nechybí a nelze proto ani tuto námitku obviněného považovat za důvodnou.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuje státní zástupce, aby Nejvyšší soud ČR dovolání obv. J. S. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu odmítl, neboť jde o dovolání zjevně neopodstatněné.

Ve věci obviněného P. H. na podkladě námitek dovolatele formálně podřazených pod dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. řádu státní zástupce uvádí, že vznikají skutečně závažné pochybnosti o tom, zda bylo doplněné dovolání vskutku učiněno opožděně a zda již původní odvolání bylo natolik neúplné, aby vůbec byl postup podle § 251 odst. 1 tr. řádu namístě. V této záležitosti považuje státní zástupce za nutné poukázat na závěr nálezu Ústavního soudu ČR, interpretovaného v rozhodnutí ze dne 3. 8. 2005 sp. zn. IV. ÚS 276/04. Ten byl vyložen rovněž Nejvyšším soudem ČR v rozhodnutí ze dne 20. 10. 2005 sp. zn. 8 Tdo 1277/2005. Podle těchto závěrů smysl odvolání spočívá v jeho věcném projednání a v přezkoumání napadeného rozhodnutí a správnosti postupu jemu předcházejícího řízení podle zásad uvedených v ust. § 254 odst. 1 - 3 tr. řádu. Důvody pro odmítnutí odvolání zjišťuje soud ke dni svého rozhodnutí. Jestliže dovolatel nedoplnil odvolání ve stanovené lhůtě pěti dnů, vystavuje se tím riziku, že odvolací soud může kdykoliv rozhodnout v neveřejném zasedání o odmítnutí odvolání dle § 253 odst. 1 tr. řádu. Na druhé straně však marné uplynutí lhůty podle § 251 odst. 1 tr. řádu nemá stejné důsledky jako marné uplynutí propadné lhůty k odvolání. Za situace, kdy jsou vady odvolání odstraněny sice až po uplynutí lhůty uvedené v § 251 odst. 1 tr. řádu, ale tak, že odvolací soud má v době svého rozhodování k dispozici řádně odůvodněné odvolání, nic nebrání odvolacímu soudu odvolání meritorně projednat. V předmětné trestní věci odvolací soud o odvolání

rozhodoval dne 18. 8. 2005, tedy v den, kdy již měl obsahově perfektní odvolání obv. H. delší dobu k dispozici, a proto nic nebránilo soudu o odvolání věcně rozhodnout.

Vzhledem k výše uvedenému státní zástupce považuje dovolání obv. H. za důvodné, a proto navrhuje, aby Nejvyšší soud ČR ve vztahu k tomuto obviněnému podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005, sp. zn. 3 To 255/2005 a aby podle § 265l odst. 1 tr. řádu tomuto soudu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud České republiky (dále Nejvyšší soud) jako soud dovolací (§ 265c tr. řádu) přezkoumal obsahové a formální náležitosti, resp. přípustnost podaných dovolání dle § 265a odst. 1, 2 písm. a) tr. řádu a dále zda bylo podáno osobami oprávněnými (§ 265d odst. 1 písm. b) tr. řádu), v zákonné lhůtě a na místě, kde lze dovolání podat (§ 265e odst. 1, 2 tr. řádu). Dále Nejvyšší soud zkoumal, zda se nejedná o podání zjevně neopodstatněná podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu a zda jsou tu důvody, pro které by musel předmětné dovolání odmítnout, zejména z důvodů § 265i odst. 1 písm. b), f). Po přezkoumání dovolání podle § 265i odst. 3, 4 tr. řádu napadené usnesení i předcházející řízení Nejvyšší soud přezkoumal a shledal, že dovolání je přípustné.

Nejprve je třeba uvést, že trestného činu nedovoleného překročení státní hranice podle § 171a tr. zák. (ve znění platném a účinném v rozhodné době) se dopustí ten, kdo pro jiného organizuje nebo jinému umožní nedovolené překročení státní hranice. Přísnější trest je pak vyměřen tomu, kdo spáchá takový čin za úplatu nebo jako člen organizované skupiny. Zločinné spolčení definuje trestní zákon v § 89 odst. 17 jako společenství více osob s vnitřní organizační strukturou, s rozdělením funkcí a dělbou činností, které je zaměřeno na soustavné páchaní úmyslné trestné činnosti. Trestného činu účasti na zločinném spolčení dle § 163a tr. zák. se dopouští ten, kdo zločinné spolčení založí, nebo kdo se činnosti takového spolčení účastní, anebo kdo zločinné spolčení podporuje. Předmětem dokazování soudu nalézacího i odvolacího bylo šetření vedené za účelem zjištění, zda všichni obvinění naplnili znaky skutkových podstat těchto trestných činů, s jakou intenzitou a v jaké míře. Předmětem Nejvyššího soudu je posoudit předložený případ z hlediska dovolacích důvodů, které podatelé ve svých podáních uvedli.

Dovolatelé H. D. S., D. Q. N. a P. H. opřeli své podání o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l), neboť soud II. stupně rozhodl o zamítnutí řádného opravného prostředku. Dovolatelé J. L., L. J. a R. K. formálně odůvodnili svá písemná podání o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g), neboť dle jejich názoru rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Dovolatel J. S. své podání opřel o dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. b) a písm. k), tedy z důvodu, že ve věci rozhodl vyloučený orgán a že v rozhodnutí některý výrok chybí nebo je neúplný.

Dovolání obv. H. D. S. a D. Q. N. podal jejich obhájce argumentujíc dovolacím důvodem podle 265b odst. 1 písm. l) tr. řádu.

Nejprve je třeba uvést, že uvedený dovolací důvod v sobě zahrnuje dvě alternativy. První z nich je dána tehdy, jestliže bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. řádu, pro nesplnění procesních podmínek stanovených zákonem pro takové rozhodnutí. Jinými slovy jde o případy, kdy bylo zamítnuto nebo odmítnuto obviněným podané odvolání proti rozsudku nalézacího soudu z formálních důvodů uvedených v § 253 tr. řádu bez věcného přezkoumání podle § 254 tr. řádu, aniž by byly současně splněny procesní podmínky stanovené trestním řádem pro takový postup. Podle druhé alternativy je uvedený dovolací důvod dán tehdy, když v řízení, které předcházelo vydání rozhodnutí o zamítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. řádu, byl dán některý z důvodů dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. řádu. Zde jde o případy, kdy bylo zamítnuto obviněným podané odvolání proti rozsudku nalézacího

soudu postupem podle § 256 tr. řádu, tj. po věcném přezkoumání odvolacím soudem podle § 254 tr. řádu s tím, že jej odvolací soud neshledal důvodným.

V případech dovolání obv. H. D. S., D. Q. N. (i P. H.) se jedná o alternativu první, neboť Krajský soud v Brně usnesením rozhodl, že podle § 253 odst. 3 tr. řádu se odvolání výše uvedených obžalovaných odmítá s odůvodněním, že stanovená 5-ti denní lhůta ve výzvě k odstranění vad odvolání je procesní lhůta propadná, kterou obhájce obviněného nedodržel.

Obecně je třeba konstatovat, že stěžejním problémem v rámci řešení této skupiny dovolání je zodpovězení otázky, zda lhůta stanovená v § 251 odst. 1 tr. řádu je lhůtou propadnou – neboli zda důsledkem jejího marného uplynutí je vždy odmítnutí odvolání dle § 253 odst. 3 tr. řádu. V praxi odvolacích soudů se vyskytují případy odmítání těchto podání, což je v souladu s právním názorem vyjádřeným v rozhodnutí Krajského soudu v Plzni, publikovaným pod č. [59/2002](#) Sb. rozh. tr., podle něhož lhůta stanovená v § 251 odst. 1 tr. řádu je lhůtou propadnou, tzn. že trestní řád nepamatuje na možnost jejího prodloužení, v důsledku čehož po jejím marném uplynutí úkon, pro který byla lhůta stanovena, již nemůže být účinně vykonán. To lze rovněž dovodit z ust. § 253 odst. 3 i z § 249 odst. 1 tr. řádu.

Proti tomuto výkladu však stojí novější právní názor deklarovaný nálezem Ústavního soudu ze dne 3. 8. 2005, sp. zn. IV. ÚS 276/2004, který byl Nejvyšším soudem ČR interpretován v rozhodnutí ze dne 20.10.2005, sp. zn. 8 Tdo 1277/2005, a který se rovněž promítl v novele trestního řádu, provedené zákonem č. [265/2001](#) Sb., jejímž cílem bylo posílit princip vázanosti soudu podaným odvoláním, a to v tom smyslu, že odvolacímu soudu bylo umožněno soustředit svoji pozornost (s výjimkami uvedenými v zákoně) na vytýkané vady.

Tento výklad považuje za rozhodující, že důvody pro odmítnutí odvolání soud II. stupně zjišťuje až ke dni svého rozhodnutí. Tzn., že pokud vady odvolání jsou odvolatelem odstraněny až po uplynutí lhůty uvedené v § 251 odst. 1 tr. řádu, ale předtím, než byla věc odvolacímu soudu předložena, nic nebrání soudu II. stupně odvolání meritorně projednat. V tomto případě není ani nezbytné žádat o navrácení lhůty k odstranění vad odvolání dle § 61 tr. řádu. Prvořadý totiž není fakt uplynuté lhůty stanovené předsedou senátu, ale odvolání, které má všechny náležitosti dle § 249 odst. 1 tr. řádu. Z toho vyplývá, že marné uplynutí lhůty dle § 251 odst. 1 tr. řádu nemá stejné důsledky jako marné uplynutí propadné lhůty k odvolání. Bezvýsledné uplynutí 5-ti denní lhůty pouze znamená, že odvolatel se vystavuje riziku, že předseda senátu soudu I. stupně předloží spis odvolacímu soudu k rozhodnutí o odvolání, které nesplňuje náležitosti obsahu odvolání a odvolací soud o něm vzápětí v neveřejném zasedání (které se může konat kdykoliv) rozhodne tak, že je podle § 253 odst. 3 tr. řádu odmítne.

Co se týče odvolání obž. H. D. S. a D. Q. N. i odvolání P. H., ve všech případech Krajský soud v Brně rozhodl v neveřejném jednání usnesením, ve kterém konstatuje, že podle § 253 odst. 3 tr. řádu se odvolání výše uvedených obžalovaných odmítá. Dále v obou případech v odůvodnění těchto usnesení tento soud konstatuje, že proti odsuzujícímu rozsudku nalézacího soudu podali obhájci všech obžalovaných odvolání, v němž uvedli, že bližší odůvodnění obou odvolání bude provedeno dodatečně. Následně krajský soud vyzval oba obhájce, aby vady odvolání odstranili s poučením, že pokud vady odvolání nebudou odstraněny ve lhůtě 5-ti dnů ode dne doručení této výzvy, soud odvolání odmítne dle § 253 odst. 3 tr. řádu. Poté v obou případech krajský soud konstatoval, že obhájci na výzvu reagovali až po uplynutí této lhůty a v důsledku toho předmětná odvolání odmítá. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že Krajský soud v Brně ve svém rozhodnutí upřednostnil v praxi dosud zaužívaný výklad, podle kterého 5-ti denní lhůta stanovená předsedou senátu soudu I. stupně je lhůtou propadnou a v důsledku toho se odvoláním výše jmenovaných nezabýval, neboť konstatoval nesplnění této zákonné povinnosti. Na to reagovali obhájci všech tří obžalovaných tvrzením, že předmětná odvolání byla ve skutečnosti podána v poslední den stanovené lhůty, což zároveň písemně dokládají výsledky reklamačních řízení u příslušných poštovních úřadů. Ve svých podáních Nejvyšší

soud ČR upozorňují, že byly kumulativně splněny obě trestním řádem předpokládané podmínky - jednak že dovolání bylo skutečně ve stanovené 5-ti denní lhůtě předáno k poštovní přepravě a jednak že bylo adresováno příslušnému soudu (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. ÚS 44/2000, R 16/2004).

Nejvyšší soud konstatuje, že lhůta k podání odvolání dle § 248 odst. 1 tr. řádu se formálně i účelově odlišuje od 5-ti denní lhůty, kterou stanoví předseda senátu soudu I. stupně. Zatímco lhůta stanovená ust. § 248 odst. 1 tr. řádu je lhůtou primárně sledující požadavek právní jistoty, od které se odvíjí právní moc rozsudku, účelem stanovené 5-ti denní lhůty dle § 251 odst. 1 je především odstranění vad již podaného odvolání, a to tak, aby odpovídalo požadavkům § 249 odst. 1 tr. řádu. Až poté o něm může odvolací soud rozhodnout v meritu věci, v souladu se zásadami o přezkumných pravomocech odvolacího soudu, které jsou vymezeny v § 254 odst. 1 - 3 tr. řádu.

V souladu s akcentem, který zdůraznily výše uvedené judikáty i novela trestního řádu, bezvýsledné uplynutí lhůty dle § 251 odst. 1 tr. řádu je významově upozaděno před primárním cílem odvolacího řízení, kterým je meritorní projednání obsahu podaného řádného opravného prostředku. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že tato lhůta již není chápána jako prekluzivní neboli propadná, což znamená, že i po podání odvolání po vymezené lhůtě má odvolatel reálnou naději na projednání svého podání. Marným uplynutím této lhůty se odvolatel pouze vystavuje riziku, že předseda senátu soudu I. stupně předloží spis odvolacímu soudu k rozhodnutí o odvolání a ten o něm v neveřejném zasedání rozhodne tak, že jej dle § 253 odst. 3 tr. řádu odmítne, aniž by činil jakákoliv další opatření k odstranění vad odvolání. V případě obviněných H. D. S. a D. Q. N. i P. H. byl kompletní spisový materiál předložen k novému rozhodnutí o podaném odvolání všech podatelů Krajskému soudu v Brně vždy v době, kdy součástí spisu bylo řádně odůvodněné odvolání, podané v poslední den lhůty.

Zcela konkrétně - v případě odvolání H. D. S. a D. Q. N. byla obhájci obou odsouzených doručena výzva dne 16. 11. 2007, aby ve smyslu § 251 odst. 1 tr. řádu ve lhůtě 5-ti dnů odstranil vady odvolání, jak to vyplývá z ust. § 249 odst. 1 tr. řádu s tím, že pokud odvolací soud neobdrží požadovanou písemnost v této lhůtě, soud II. stupně odvolání dle § 253 odst. 3 tr. řádu odmítne. Lhůta stanovená soudem skončila dne 21. 11. 2007. Obhájce obou obviněných doložil, že písemně vyhotovené odůvodnění odvolání bylo podáno k poštovní přepravě v tento den, tj. 21. 11. 2007 (č. l. 4741 a 4748), tedy v poslední den soudem stanovené lhůty. Nicméně odůvodnění odvolání bylo k Okresnímu soudu Brno-venkov podáno ještě osobně dne 22. 11. 2007 (č. l. 4713 a 4716), z čehož soud vyšel při svém rozhodnutí.

Lze tedy uzavřít, že odvolací soud měl v době, kdy o věci rozhodoval, k dispozici odůvodněné odvolání, tedy dostatečný podklad k tomu, aby odvolání obou podatelů meritorně projednal a kvalifikovaně rozhodl. To však odvolací soud neučinil, a proto Nejvyšší soud byl nucen konstatovat, že v rámci dovolacího důvodu dle § 265b odst. 1 písm. l) považuje argumentaci dovolatele H. D. S. a D. Q. N. za opodstatněnou a dovolání obou výše jmenovaných za oprávněné. Proto podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 3 To 543/2007 ze dne 29. 11. 2007 ve vztahu k obviněným H. D. S. a D. Q. N. a dle § 265l odst. 1 tr. řádu přikázal tomuto soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

V případě odvolání P. H. byla obhájcem tohoto odsouzeného doručena výzva soudu I. stupně dne 8. 9. 2004, aby ve smyslu § 251 odst. 1 tr. řádu ve lhůtě 5-ti dnů odstranil vady odvolání, jak to vyplývá z ust. § 249 odst. 1 tr. řádu s upozorněním, že pokud odvolací soud neobdrží požadovanou písemnost v této lhůtě, soud II. stupně odvolání odmítne dle § 253 odst. 3 tr. řádu. Lhůta stanovená soudem skončila dne 13. 9. 2004. Obhájce P. H. Nejvyššímu soudu doložil, že písemně vyhotovené odůvodnění odvolání bylo podáno k poštovní přepravě dne 13. 9. 2004 (č. l. 4164), tedy v poslední den soudem stanovené lhůty, ale odůvodnění odvolání bylo k Okresnímu soudu Brno-venkov podáno rovněž osobně (dle sdělení obhájce - nadbytečně z opatrnosti) dne 15. 9. 2004.

I v tomto případě je nutné konstatovat, že odvolací soud měl k dispozici odůvodněné odvolání v době, kdy o podaném odvolání rozhodoval a nic nebránilo tomu, aby předmětné podání výše jmenovaného meritorně projednal a rozhodl, což ale neučinil, i když věc projednával cca. 11 měsíců po doručení podání, jímž byly odstraňovány vady odvolání. Vzhledem k výše řečenému je nutné uzavřít, že v rámci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. řádu Nejvyšší soud zhodnotil argumentaci P. H. za oprávněnou, a proto podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil usnesení Krajského soudu v Brně sp. zn. 3 To 255/2007 ze dne 18. 8. 2005 ve vztahu k obviněnému P. H. a dle § 265l odst. 1 tr. řádu přikázal tomuto soudu, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Dovolání obviněných J. L., L. J. a R. K. podali jejich obhájci argumentujíc dovolacím důvodem podle 265b odst. 1 písm. b) tr. řádu. Podle tohoto dovolacího důvodu lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. Tento dovolací důvod neumožňuje zasahovat proti porušení procesních předpisů, ale výlučně proti nesprávnému hmotně právnímu posouzení (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 1. září 2004, sp. zn. II. ÚS 279/03). Skutkový stav je při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost jsou správně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. S poukazem na tento dovolací důvod totiž nelze přezkoumávat a hodnotit správnost a úplnost zjištění skutkového stavu či prověřovat úplnost provedení dokazování, správnost hodnocení důkazů ve smyslu § 2, odst. 5, 6 tr. řádu (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 15. dubna 2004, sp. zn. IV. ÚS 449/03). Nejvyšší soud není povolán k dalšímu již třetímu justičnímu přezkoumávání skutkového stavu (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 27. května 2004, sp. zn. IV. ÚS 76/03). Případy, na které dopadá ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu je tedy nutno odlišovat od případů, kdy je rozhodnutí založeno na nesprávném skutkovém zjištění. Dovolací soud musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav.

Nejvyšší soud dále v této souvislosti zdůrazňuje, že ve smyslu ust. § 265b odst. 1 tr. řádu je dovolání mimořádným opravným prostředkem, určeným k nápravě výslovně uvedených procesních a hmotně právních vad, ale nikoli k revizi skutkových zjištění učiněných soudy I. a II. stupně, ani k přezkoumávání jimi provedení dokazování. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem I. stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, případně korigovat jen soud II. stupně v řízení o řádném opravném prostředku. Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumávání věci ve dvouступňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumávání všech rozhodnutí soudů II. stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. řádu).

Ve svém dovolání J. L. podává vlastní výklad vyhodnocení provedených důkazů a rozhodně odmítá závěry nalézacího soudu o tom, že v projednávaném případě se skutečně jednalo o běžence (zejména asijského původu), že opravdu docházelo k nedovolenému překračování státních hranic za účelem zisku a především, že jednání všech spolupachatelů naplnilo znaky zločinného spolčení. Rovněž ve svém písemném zdůvodnění zpochybňuje důkazní závěry nižších soudů, když se staví proti tomu, jak soudy nižší instance vyhodnotily zjištěné skutečnosti ve vztahu k uznání jeho viny.

Neoddiskutovatelnou skutečností je, že všechny výše uvedené námitky J. L. žádný z důvodů dovolání

dle § 265b tr. řádu nezakládají, neboť se jedná o výhrady ryze skutkové povahy. Proto je možné, aby Nejvyšší soud konstatoval faktickou neexistenci své zákonné povinnosti k opětovnému přezkumu napadených rozhodnutí na základě takto podaného dovolání (srov. též usnesení Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 651/02, III. ÚS 78/05). Tuto zásadu je možné prolomit pouze v případě zcela zjevného extrémního nesouladu mezi skutkovými zjištěními a právními závěry soudů nižší instance, ten však v daném případě Nejvyšší soud neshledal. Proto Nejvyšší soud dovolání obv. J. L. podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. řádu odmítl, neboť bylo podáno z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. řádu.

Naproti tomu obviněný L. J. ve svém dovolání zpochybňuje rozhodnutí nižších soudů o tom, že v jeho jednání lze spatřovat naplnění skutkové podstaty trestného činu nedovoleného překročení státní hranice dle § 171a tr. zák. a uznání viny soudy nižších stupňů o jeho účasti na zločinném spolčení dle § 163a tr. zák. Naopak trvá na tom, že nikdy nebyl nijak a nikým organizován, tím méně pak způsobem, že by došlo k naplnění znaků zločinného spolčení dle § 89 odst. 17 tr. zák. Z jeho argumentace vyplývá závěr, že v jeho případě došlo k nesprávnému právnímu posouzení skutků.

Z argumentace L. J. o nesprávném právním posouzení skutků i z odůvodnění rozsudků soudů I. a II. stupně, Nejvyšší soud zjistil, že mezi učiněnými skutkovými zjištěními a úvahami hodnotícími předložené důkazy na straně jedné a právními závěry soudu nalézacího a odvolacího na straně druhé existuje dostatečně přesvědčivý vztah. V důsledku toho je tedy možné konstatovat, že námitky obsažené v dovolání obviněného L. J. již tvořily součást jeho obhajoby, kterou uplatňoval v řádném a odvolacím řízení, kdy soudy obou stupňů se se všemi uvedenými výtkami obviněných již dostatečně vypořádaly. Jde o situaci, kdy dovolatel ve svém podání pouze opakuje argumenty použité v původním řízení a v rámci řádně podaného opravného prostředku. Nicméně soudy I. a II. stupně provedené důkazy vyhodnotily z právního hlediska v neprospěch takto vedené argumentace a skutky L. J. vyhodnotily jako prokázaný trestný čin nedovoleného překročení státní hranice dle § 171a odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zák. v jednočinném souběhu s účastí na zločinném spolčení dle ust. § 163a odst. 1 tr. zák. Lze souhlasit s názorem uvedeným ve vyjádření státního zástupce k dovolání, že okolnosti vylíčené pod bodem II. výroku o vině odpovídají v základních rysech znakům skutkové podstaty trestného činu podle § 163a odst. 1 tr. zák. a že z nich plyne i zistitelný charakter trestné činnosti. V odůvodnění rozhodnutí pak odvolací soud rozvedl, jak se jednotliví obvinění, tj. i obv. J. na činnosti spolčení podíleli. Z těchto skutkových zjištění plyne existence zákonných znaků zločinného spolčení. Pro stručnost lze odkázat na obě zmíněná rozhodnutí. V důsledku toho dovolací námitky L. J. o nesprávném právním posouzení skutků musel Nejvyšší soud zhodnotit jako irelevantní, a proto dovolání i tohoto obviněného dle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu odmítl jako zjevně neopodstatněné.

Rovněž obviněný R. K. ve svém podání rozporuje odsuzující výrok soudu I. stupně o jeho vině, když uvádí, že právní kvalifikace dle § 171a odst. 2 písm. b) tr. řádu předpokládá, že skutek byl spáchán za úplatu, nicméně v jeho případě ani v jediném bodě, který se ho týká (viz. I. bod 1. – 6., 9., 10., 14. předmětného rozsudku) soud nekonstatuje, že by se jednalo o činnost prováděnou pro finanční zisk. Dále namítá, že soudy nižších instancí dostatečně neposoudily materiální stránku posuzovaného činu. V II. bodě rozsudku soudu I. stupně má obv. K. za to, že skutku se žádný z obviněných nedopustil jako člen zločinného spolčení mezinárodního charakteru. Stejně tak mu soud dostatečně neprokázal jednotlivé znaky skutkových podstat. Z toho vyvozuje, že v části I. i II. výroku rozsudku nalézacího soudu došlo k nesprávnému právnímu posouzení skutku.

Je zřejmé, že část námitek tohoto obviněného má charakter námitek skutkových, zpochybňujících provedené dokazování a hodnocení důkazů. K této části námitek nelze přihlížet.

Pokud jde o tu část námitek, která zpochybňuje kvalifikaci jeho jednání jako činu spáchaného za úplatu a zpochybňuje naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu účasti na zločinném spolčení, lze odkázat na argumentaci k dovolání obviněného J.

K námitce týkající se existence materiální podmínky § 88 odst. 1 tr. zák. pro aplikaci okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby § 171a odst. 2 písm. b), c) tr. zák. lze uvést, že již s ohledem na rozsah trestné činnosti, na které se obviněný podílel soud nepochybil, pokud aplikoval kvalifikovanou skutkovou podstatu.

Pro úplnost je třeba ještě podotknout, že námitky obdobné námitkám uplatněným v dovolání obviněný uplatnil již v řízení před soudy I. a II. stupně, nicméně soudy obou instancí se s jeho námitkami dostatečně vypořádaly. Nejvyšší soud v reakci na podané dovolání R. K. konstatuje, že jeho podání je argumentačně nezpůsobilé k tomu, aby napadená rozhodnutí soudu odvolacího i nalézacího zrušil a věc vrátil k opětovnému projednání a rozhodnutí, jak požaduje dovolatel. Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší soud dovolání obv. R. K. podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu odmítl, neboť je zjevně neopodstatněné.

Dovolání obv. J. S. podal jeho obhájce na základě dovolacího důvodu podle 265b odst. 1 písm. b) tr. řádu. Podle tohoto ustanovení lze dovolání podat, jestliže ve věci rozhodl vyloučený orgán. Tento důvod však nelze použít, pokud tato okolnost byla tomu, kdo dovolání podává, již v původním řízení známa a nebyla jím před rozhodnutím orgánu II. stupně namítnuta. Naplnění uvedeného dovolacího důvodu je tedy podmíněno kumulativním splněním dvou podmínek, a to že ve věci rozhodl vyloučený orgán, a že tato okolnost v původním řízení nebyla dovolateli známa, anebo tato okolnost mu byla známa a byla jím před rozhodnutím orgánu druhého stupně namítnuta. Tedy dovolatel nemůže namítat podjatost soudce, který ve věci rozhodoval až v dovolacím řízení, pokud věděl o této skutečnosti již dříve.

V posuzovaném případě dovolatel J. S. namítá podjatost soudce Okresního soudu Brno-venkov JUDr. A. K. s poukazem na to, že rozsudek soudu I. stupně byl vydán tímto soudcem, který – dle námitky J. S. – byl vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení ve smyslu § 30 odst. 2 tr. řádu, protože v přípravném řízení vydával příkazy k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu dle § 88 tr. řádu, což je dle dovolatele úkon svou povahou obdobný jako úkony vyjmenované v ust. § 30 odst. 2, věta druhá tr. řádu.

K tomuto argumentu považuje Nejvyšší soud za nutné uvést, že § 30 odst. 2 tr. řádu je ustanovení obsahující taxativní výčet případů, ve kterých je soudce nebo přísedící vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení. Věta druhá tohoto ustanovení úplným a vyčerpávajícím způsobem vymezuje případy vyloučení soudce z vykonávání úkonů trestního řízení po podání obžaloby. Trestní řád určuje, že soudce je vyloučen pokud v rámci přípravného řízení nařídil domovní prohlídku, vydal příkaz k zatčení nebo rozhodoval o vazbě osoby, na kterou byla následně podána obžaloba. Smyslem tohoto ustanovení je především chránit nestrannost soudce a vyloučit možnost vzniku pochybnosti o nestrannosti soudu. Lze říci, že mezi třemi zákonem zmíněnými důvody dominuje rozhodování o vazbě, kdy soudce zhodnotí dosud shromážděné důkazy z pohledu posouzení možné viny obviněného, a to i přesto, že v tomto stadiu řízení je situací nucen rozhodovat pouze v rovině pravděpodobnosti a následně zaujmout stanovisko k otázce „viny“ obviněného. Zákonodárce má za to, že tato soudcovská činnost by mohla mít bezprostřední vliv na další postoj k otázce viny obviněného, neboli předpokládá zvýšenou možnost nežádoucího ohrožení soudcovské nestrannosti. K tomuto důvodu se ve výčtu rovněž objevují další dvě rozhodnutí – o vydání příkazu k zatčení a nařízení domovní prohlídky.

Ustanovení § 30 odst. 2 větu druhou však nelze interpretovat tak, jak to činí dovolatel, když namítá, že analogicky by se mělo vyloučení vztahovat i na další rozhodnutí, která považuje svou povahou za obdobná – v projednávaném případě odposlech a záznam telekomunikačního provozu. Toto ustanovení pojednává o situacích, v nichž předseda senátu soudu I. stupně rozhoduje v době, kdy má k dispozici pouze minimum důkazů a jeho „mezitímní rozhodnutí“ umožňují zajištění důkazů, které určí, zda v daném případě existují důvody pro trestní řízení.

V daném kontextu se rovněž dovolatel J. S. dovolává použití analogie. V této souvislosti je nutné konstatovat, že přestože trestní řád použití analogie pravidelně připouští, dokonce se na použití tohoto právního institutu na mnoha místech sám odvolává (srov. např. ust. § 138, § 206 odst. 3, 4, ust. § 235 odst. 2, apod.), existují z jeho použití výjimky, zejména tam, kde z povahy konkrétního ustanovení vyplývá nepřipustnost (resp. zákaz). To platí jednak pro všechna ustanovení, která umožňují zásah do ústavně zaručených základních práv a svobod fyzických osob a rovněž v případech, kde trestní řád obsahuje taxativní výčet případů, na které se má konkrétní ustanovení aplikovat (srov. např. 5 Tdo 345/2003, 5 Tdo 1312/2007). Použití analogie, která je v trestním právu procesním přípustná, je vyloučeno mj. v případech, kdy zákonná úprava výslovně a jasně stanoví pravidla aplikace určitého ustanovení tak, že nezůstává žádný prostor pro aplikaci takového pravidla na jiné, byť zdánlivě totožné či obdobné případy.

V řešeném případě použití analogie přípustné není, neboť ust. § 30 odst. 2 je zákonodárcem formulován jako konečný výčet situací, který nelze žádným způsobem rozšiřovat. Jinými slovy zákonodárce určil konečný výčet případů, kdy soudce a přísedící je vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení, a tento výčet je svou povahou definitivní a nelze jej žádným způsobem rozšiřovat. Lze tedy shrnout, že námitky dovolatele v tomto spíše směřují proti stávající právní úpravě, než proti napadenému soudnímu rozhodnutí a předcházejícímu řízení. Z tohoto důvodu Nejvyšší soud považuje dovolání podané do důvodu dle § 265b odst. 1 písm. b) tr. řádu za neopodstatněné.

V další části dovolání obviněný J. S. argumentuje dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. k) tr. řádu, podle kterého lze dovolání podat, jestliže ve věci některý výrok chybí nebo je neúplný. Tak je tomu v případech, kdy v napadeném rozhodnutí nebyl učiněn určitý výrok, tzn. že tímto činí jeho výrokovou část neúplnou nebo určitý výrok sice učiněn byl, ale je neúplný. Chybějící je výrok jako celek, pokud není obsažen v určitém rozhodnutí, přestože podle zákona měl soud tento výrok do výrokové části pojmout. Neúplnost výroku rozhodnutí pak spočívá v absenci či neúplnosti obligatorních náležitostí výrokové části rozsudku a jeho jednotlivých výroků, uvedených zejména v ustanoveních § 120 odst. 1 písm. c), odst. 3, § 121 až § 124 tr. řádu nebo ve výrokové části usnesení uvedené v § 134 odst. 1 písm. c) tr. řádu.

Dovolatel J. S. uvedl, že v rozhodnutí chybí výrok, kterým by bylo rozhodnuto o odvolání odsouzeného proti celému výroku o vině a o trestu vzhledem k rozsudku soudu I. stupně. Dle jeho tvrzení odvolací soud nerozhodl o celém odvolání odsouzeného, přestože v odůvodnění svého rozhodnutí se krajský soud důvody odvolání odsouzeného zabýval. K tomu je nutné uvést, že výrok Krajského soudu v Brně ze dne 18. 8. 2005, který se týká tohoto dovolatele, zmírnil trest uložený soudem I. stupně, když obžalovanému nově uložil úhrnný trest odnětí svobody v délce trvání 4,5 roku. Z toho vyplývá, že odvolací soud, byť to výslovně v rozsudku neuvedl, potvrdil správnost napadeného rozhodnutí soudu I. stupně v části, kterou svým výrokiem nezměnil, neboť k tomu neshledal žádné důvody. Jinými slovy - odvolací soud shledal odvolání obv. S. důvodným pouze ve výroku o trestu odnětí svobody, ale už nebylo nutné, aby rozhodoval o zamítnutí odvolání dle § 256 tr. řádu ve vztahu k dalším výrokům, které svým rozhodnutím potvrdil jako bezvadné.

Je pravdou, že odvolací soudy někdy ve výroku svého rozhodnutí explicitně uvádějí, že rozsudek v nenapadených částech ponechávají beze změny, čímž dávají explicitně souhlas se závěry předcházejícího nalézacího řízení soudu I. stupně. Pokud však tato formulace ve výroku odvolacího soudu chybí, není možné toto považovat za chybu, která by zakládala dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. k), neboť žádné ustanovení tr. řádu nenařizuje odvolacímu soudu povinnost tuto formulaci do výroku svého rozhodnutí zahrnout. Tedy - absence tvrzení, že „jinak zůstal napadený rozsudek beze změny“ není chybou, ale rovněž je možné konstatovat, že uvedení této věty je nadbytečné. Lze tedy uzavřít, že i tento bod dovolání obž. J. S. považuje Nejvyšší soud za neopodstatněný, neboť v napadeném rozhodnutí neúplnost výroku odvolacího soudu neshledal.

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší soud dovolání J. S. podané do dovolacích důvodů podle § 265b odst. 1 písm. b) a k) tr. řádu odmítl, a to podle ust. § 265i odst. 1 písm. e) tr. řádu, neboť v obou případech se zcela evidentně jedná o dovolání zjevně neopodstatněné.

Vzhledem k tomu, že Nejvyšší soud shledal dovolací námitky H. D. S., D. Q. N. a P. H. [podané s odkazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l)] oprávněnými, podle § 265k odst. 1 tr. řádu, jak je již uvedeno výše, zrušil napadená usnesení Krajského soudu v Brně. Současně zrušil podle § 265k odst. 2 věta druhá tr. řádu další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu pak Krajskému soudu v Brně příkazuje, aby odvolání těchto obviněných v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)